

รายงานการวิจัยในชั้นเรียน

เรื่องการศึกษาพัฒนาผลการเรียนรู้
เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิป

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ปีการศึกษา 2561

ผู้วิจัย นางนิตยา วิทยผดุง

ตำแหน่งครู

โรงเรียนบ้านเนินนิมิต อำเภอรัตนภูมิ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2

ชื่อเรื่องที่ศึกษา : การศึกษาพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา

ชื่อผู้ศึกษาวิจัย : นางนิตยา วิทยผดุง

ปีที่ศึกษา : 2561

ชื่อสถานศึกษา : โรงเรียนบ้านเนินนิมิต สพป สงขลา เขต 2 อำเภอรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

บทคัดย่อ

การศึกษาพัฒนาผลการเรียนรู้ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาผลการเรียนวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเนินนิมิต ที่สอนโดยแผนการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา 2) สร้างความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเนินนิมิต ที่สอนโดยแผนการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา

ผลการวิจัย

1.ผลการพัฒนาการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา พบว่าผลการเรียนของคะแนนทดสอบหลังเรียนมีค่า ค่าพัฒนาเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 4.15

2.ผลจากการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเนินนิมิต ที่สอนโดยแผนการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา อยู่ที่ร้อยละ 83.07

ประกาศคุณูปการ

รายงานการวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีการสอนแบบ โมเดลชิปปา เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เล่มนี้ได้สำเร็จลงด้วยดีเพราะความกรุณาอันสูงยิ่งจากผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเนินนิมิต นายชนะ ทองกรด เป็นประธานที่ปรึกษานางมะลิวรรณ บุตตาพัต เป็นที่ปรึกษา และนางสาวจิตรา ศิณโส เป็นที่ปรึกษา และคณะครูโรงเรียนบ้านเนินนิมิต ที่ให้ความกรุณาชี้แนะตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง เสนอแนะเพื่อปรับปรุง แก้ไข และตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประโยชน์และคุณค่าของรายงานการวิจัยในชั้นเรียนเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบกตัญญูตา แก่บิดา มารดาครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นิตยา วิทย์ผดุง

กันยายน 2561

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1-3
	-ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	- วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
	- สมมติฐานของการวิจัย	2
	- ขอบเขตของการวิจัย	2
	- ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย	3
	- คำนิยามศัพท์เฉพาะ	3
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4-9
	- ความหมายของการเรียนรู้	4
	- ความหมายของทักษะ	6
	- ความหมายของกระบวนการคิด	7
	- แนวคิดวิธีสอนแบบซิปปา	7
	- ความหมายของเทคนิคการสอนแบบซิปปา	8
	- ขั้นตอนการสอนแบบซิปปา	8
	- ประโยชน์ของการสอนแบบซิปปา	8
	- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
3	วิธีดำเนินการวิจัย	10-12
	- ประชากร	10
	- เครื่องมือที่ใช้ประกอบในการวิจัย	10
	- เครื่องมือตรวจสอบผล	10
	- ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	11
	- วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล	11
	- การวิเคราะห์ข้อมูล	11
	- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	12
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	12-13
	- สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	12
	- การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	13
	- ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	13
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	17-19
	- ความมุ่งหมายของการวิจัย	17
	- วิธีดำเนินการวิจัย	17
	- การวิเคราะห์ข้อมูล	17
	- สรุปผลการวิจัย	17
	- อภิปรายผล	18
	- ข้อเสนอแนะ	18
	- ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	19

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
อ้างอิง	20
ภาคผนวก	21
บทคัดย่อ	ก
ประกาศคุณูปการ	ข
สารบัญ	ค
	ง

บทที่ 1

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การจัดการศึกษาในปีศตวรรษที่ 21 ผู้จัดการศึกษาจึงต้องมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ทันกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่เร็วมาก ฉะนั้นการจัดการเรียนรู้จะต้องใช้กระบวนการต่างๆเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และอยู่ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ความตอนหนึ่งว่า “ การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุกๆด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นจะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศไว้และพัฒนาก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด ” (พระราชปณิธานด้านการจัดการศึกษา 2530 : 27)

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นไปที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้นสถานศึกษาและผู้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ต่างๆเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ พบว่าจากการ ทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 13 คนมีผลการทดสอบไม่ถึง 50 % และเมื่อสอบถาม ถึงความรู้ความเข้าใจของหลักธรรมของศาสนาต่างๆ ปรากฏว่า นักเรียนไม่สามารถอธิบายหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ได้เนื่องจากนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆได้ จึงทำให้มีผลการทดสอบเรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผู้วิจัยจึงคิดหาวิธีการเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพแก่นักเรียนมากขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพด้านกระบวนการแสวงหาความรู้ การคิด และการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวทางในการจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนกลุ่มนี้ โดยการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งผู้เรียนจะมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้น มีความรู้สึกตื่นตัว มีความตั้งใจและผูกพันกับสิ่งที่ลงมือกระทำและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามแนวคิดหลักที่เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแบบโมเดลซิปปาโดยยึดเนื้อหาตามเอกสารประกอบการเรียนในหนังสือเรียนและทดสอบก่อนเรียนหลังเรียนในการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของนักเรียนเรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบโมเดลชิปปา
2. เพื่อสร้างความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. สมมุติฐานของการวิจัย

-การใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปาโมเดล เป็นกระบวนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีบทบาทมากในกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. ขอบเขตการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา
  - หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ
2. เป้าหมายที่ต้องการพัฒนา (ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง)
  - 2.1 ประชากร ได้แก่
    - นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเนินนิมิต อำเภอรัตนภูมิ จำนวน 34 คน ปีการศึกษา 2561
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
    - นักเรียนที่มีผลการสอบหลังเรียน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ไม่ถึง 50 % ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 13

3. ตัวแปรที่ศึกษา

- 3.1 ตัวแปรต้น
  - คือ เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา
- 3.2 ตัวแปรตาม
  - คือ เกิดความรู้ ความคิด และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีบทบาทมากในกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. ประโยชน์ของการวิจัย

- ช่วยให้นักเรียน เกิดความรู้ ความคิด และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีบทบาทมากในกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

1. นักเรียนใช้ทักษะกระบวนการความคิด และการตัดสินใจได้อย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ
2. นักเรียนใช้เวลาในการศึกษานอกเวลาเรียนปกติ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง หลังเลิกเรียน วันละ 1 ชั่วโมง

6. คำนิยามศัพท์

1. **เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา** หมายถึง กระบวนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิดและการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีบทบาทมากในกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน
2. **เนื้อหา** หมายถึง ขอบข่ายของเรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ประกอบด้วย หลักธรรม คำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์ “หลักธรรมคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม หลักธรรมคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ,หลักธรรมคำสอนสำคัญของศาสนาสิข
3. **ความสามารถในการเรียนรู้** หมายถึง ผู้มีทักษะกระบวนการความคิด และการตัดสินใจได้อย่าง เป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนา ต่างๆ
4. **การพัฒนา** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ในที่นี้หมายถึงนักเรียนมีทักษะกระบวนการ ความคิด และการตัดสินใจได้อย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ ค้นพบความรู้ได้ด้วย ตนเอง
5. **นักเรียน** หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลการสอบหลังเรียน เรื่อง หลักธรรม สำคัญของศาสนาต่างๆ ไม่ถึง 50 % ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 13
6. **ทักษะกระบวนการคิด** หมายถึง ความชำนาญ ความรู้ ความสามารถในการคิด เพื่อการ กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งและแสดงออกได้อย่างดี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลซิปปาโมเดล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินนิมิตร อำเภอรัตนภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 นี้มุ่งศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะกระบวนการคิด เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีผลทางการเรียนที่ดีขึ้น ทั้งนี้โดยจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในปีศตวรรษที่ 21 ผู้จัดการศึกษาจึงต้องมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ทันกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่เร็วมาก ฉะนั้นการจัดการเรียนรู้จะต้องใช้กระบวนการต่างๆเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และอยู่ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ความตอนหนึ่งว่า “ การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุกๆด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นจะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถดำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศไว้และพัฒนาก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด ” (พระราชปณิธานด้านการจัดการศึกษา 2530 : 27)

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในปัจจุบันได้มุ่งเน้นไปที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้นสถานศึกษาและผู้จัดการกระบวนการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ต่างๆเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

- 1.ความหมายของการเรียนรู้
- 2.ความหมายของทักษะ
- 3.ความหมายของกระบวนการคิด
- 4.ความหมายของเทคนิควิธีสอนแบบซิปปา
- 5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.ความหมายของการเรียนรู้

การเรียนรู้ในโรงเรียนเป็นการเรียนรู้ที่มีแบบแผน เป็นวิธีการดีกว่าการเรียนรู้จากแหล่งอื่น ๆ Hurlock ศาสตราจารย์วิชาจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย Pennsylvania ในสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า ชีวิตเด็กมีความหมายเมื่อได้เข้าโรงเรียน (อ้างจากกฤษณา ศักดิ์ศรี 2530 : 463)

จอห์น ดิวอี้(John Dewey) (อ้างจากกฤษณา ศักดิ์ศรี 2530 : 464) กล่าวว่า การมีชีวิตรอดอยู่ได้จำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเองว่ามีธรรมชาติเป็นอย่างไร ต้องเรียนรู้สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรามีลักษณะอย่างไรแล้วชีวิตจึงจะเรียนรู้วิธีการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ การเรียนรู้ของชีวิตจึงเป็นการ

เรียนรู้วิธีการดำรงชีวิตนั่นเอง และยังคงเรียนรู้ด้วยว่าการดำรงชีวิตอย่างไรจึงจะมีความสุข คือต้องเรียนรู้วิธีการที่ต้องพัฒนาพลังธรรมชาติที่มีอยู่ในตัวให้พัฒนาการอย่างเต็มที่ทุกทิศทาง อันได้แก่พลังความสามารถทางร่างกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และสังคม เป็นต้น

คำว่า การเรียนรู้ (Learning) มีความหมายลึกซึ้งมากกว่า การสั่งสอน บอกเล่าให้เข้าใจและจำได้เท่านั้น ไม่ใช่เรื่องของการทำตามแบบไม่ได้มีความหมายแต่เพียงวิชาต่างๆ เท่านั้นแต่หมายคลุมไปถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการสังเกตพิจารณา ไตร่ตรอง แก้ปัญหาทั้งปวง และไม่ชี้ชัดว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นไปในทางที่สังคมยอมรับเท่านั้น เกลียดครุแล้วนี่เรียนก็เป็นการเปลี่ยนพฤติกรรมเช่นกัน แต่เรามักจะเข้าใจกันว่า การเรียนรู้คือการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การเรียนรู้คือความเจริญงอกงามเน้นว่าการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นการเรียนรู้ต่อเนื่องมาจากประสบการณ์ หรือ การฝึกคิด และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นควรจะต้องมีความคงทนถาวรเหมาะสมแก่เหตุ (Permanent Change) เมื่อพฤติกรรมดั้งเดิมเปลี่ยนไปสู่พฤติกรรมที่มุ่งหวังก็แสดงว่าเกิดการเรียนรู้ขึ้นแล้ว

การเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากสำหรับการดำรงชีวิตมนุษย์ มนุษย์เราเริ่มเรียนตั้งแต่เกิดจนตาย เราต้องเข้าใจ "การเรียนรู้" และกระบวนการของมัน เพื่อเป็นแนวทางให้เราสามารถเข้าใจคนได้ถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็ นพฤติกรรม เจตคติ อุดมคติ ความเชื่อถือ ความสนใจ โดยเฉพาะผู้เรียน ถ้าเข้าใจวิธีการเรียน ก็จะทำให้ นำความรู้ นั้นไปพัฒนาตนเองในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้มี นักจิตวิทยาทางการศึกษาให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้หลายแนวคิด ที่สำคัญมีดังนี้

ครอนแบช (L.J. Cronbech) (อ่างจากกฤษฎา ศักดิ์ศรี 2530 : 465) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการได้มีประสบการณ์

เดอ เซคโค (De Cecco) (อ่างจากกฤษฎา ศักดิ์ศรี 2530 : 465) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างจะถาวร ซึ่งเป็นผลมาจากการให้ตัวเสริมแรง

โรเบิร์ต (Robert M.Cagne) (อ่างจากกฤษฎา ศักดิ์ศรี 2530 : 465) กล่าวว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงสมรรถภาพหรือ ความสามารถของบุคคลอันเนื่องมาจากสถานการณ์ที่ได้ถูกกำหนดขึ้น เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นย่อมจะคงอยู่หรือปรากฏให้เห็นได้นานพอสมควร

ธอร์นไดค์ (E.L. Thondike) (อ่างจากกฤษฎา ศักดิ์ศรี 2530 : 465) กล่าวว่า การเรียนรู้ คือ การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการปฏิกริยาตอบสนองและการเรียนรู้ เกิดจากการลองผิดลองถูก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้นิสัยและทักษะ

Glenn Myers Blair (อ่างจากกฤษฎา ศักดิ์ศรี 2530 : 465) กล่าวว่า การเรียนรู้ คือ เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยอาศัยประสบการณ์ และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น ย่อมทำให้บุคคลแสดงปฏิกริยาตอบสนองต่อสถานการณ์ครั้งต่อไป ด้วยพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากครั้งก่อน คือ ความสามารถทำได้เร็วขึ้น และมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

Stevens (อ่างจากกฤษฎา ศักดิ์ศรี 2530 : 465) กล่าวว่า การเรียนรู้ คือ ผลอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงการกระทำต่างๆ และการเรียนรู้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบเพียงอย่างเดียว ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้นๆ

Hull (อ่างจากกฤษฎา ศักดิ์ศรี 2530 : 465) กล่าวว่า การเรียนรู้ คือ ผลอันสืบเนื่องปฏิกริยาซึ่งประกอบด้วยผลแห่งการรับรู้โดยวิธีสัมพันธ์เกี่ยวโยง

ดร. ก่อ สวัสดิ์พานิชย์ และ นาฏเฉลียว สุมาวงศ์ (อ่างจากกฤษฎา ศักดิ์ศรี 2530 : 466) กล่าวสรุปว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนพฤติกรรมอันเป็นผลของประสบการณ์

จิตรา วสุวานิช (อ่างจากกฤษฎณา ศักดิ์ศรี 2530 : 467) กล่าวสรุปว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเป็นผลของปฏิกิริยาตอบสนอง ที่มีต่อสิ่งเร้า

โสภา ชูพิกุลชัย (อ่างจากกฤษฎณา ศักดิ์ศรี 2530 : 467) กล่าวสรุปว่า การเรียนรู้ คือ ขบวนการซึ่งกระทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่ดั้งเดิมมาถูกเปลี่ยนไป เมื่อการกระทำตอบสนองต่อสภาพต่างๆ

รศ.ศิริโสภาคย์ บุรพาเดชะ (อ่างจากกฤษฎณา ศักดิ์ศรี 2530 : 467) กล่าวสรุปว่าการเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร เป็นผลมาจากการฝึกฝนหรือประสบการณ์

Lewin กล่าวว่า การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปร่างจากที่เคยเห็นสถานการณ์จากความรู้ ความเข้าใจ หรือจากความต้องการ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงทันทีทันใด หรือต้องกระทำซ้ำ ๆ ซาก ๆ ก็ได้จากแนวคิดดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ทางสติปัญญา ทางสังคม ทางอารมณ์

2.ความหมายของทักษะ

การที่คนเราสามารถเรียนรู้และกระทำสิ่งต่างๆ ได้นั้น นอกจากต้องอาศัยแรงจูงใจ ความคิดรวบยอดการแก้ปัญหา ความคิดพินิจพิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติแล้ว ยังต้องอาศัย ทักษะ ในการทำงาน ทักษะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การทำงานคล่องแคล่วมีประสิทธิภาพ ได้มีนักจิตวิทยาทางการศึกษาให้ความหมายเกี่ยวกับทักษะไว้หลายแนวคิด ที่สำคัญมีดังนี้

Advanced learner's Dictionary of Current English ว่า "Skill is the ability to do something well; expetness" (อ่างจากกฤษฎณา ศักดิ์ศรี 2530 : 309) สรุปไว้ว่าทักษะ คือ ความสามารถกระทำสิ่งหนึ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างดี มีความชำนาญ

Karl C. Garrison (อ่างจากกฤษฎณา ศักดิ์ศรี 2530 : 309) กล่าวว่า ทักษะเป็นแบบของพฤติกรรมที่กระทำไปด้วยความราบเรียบ (Smoothly)ถูกต้อง รวดเร็วและแม่นยำซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาความสามารถของคน

Cronbach (อ่างจากกฤษฎณา ศักดิ์ศรี 2530 : 309) กล่าวว่า ทักษะเป็นการปฏิบัติที่เกิดจากการเรียนรู้ สามารถกระทำได้โดยแทบจะไม่ต้องใช้ความคิด

John P. De Cecco (อ่างจากกฤษฎณา ศักดิ์ศรี 2530 : 309) กล่าวว่า ทักษะ คือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้า โดยการตอบสนองนั้นๆ มีลักษณะต่อเนื่องกัน (Response Chains),การตอบสนองนั้นๆ เป็นการประสานงานกันของการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ ตั้งแต่ 2 ส่วนขึ้นไป (Movement Coordination), การตอบสนองนั้นๆ มีการแสดงออกที่เป็นกระบวนการ(Response pattern)

วารินทร์ สายโอบอ้อม (อ่างจากกฤษฎณา ศักดิ์ศรี 2530 : 310) กล่าวว่า ทักษะเป็นลักษณะของพฤติกรรมการเคลื่อนไหว ที่ประสานสัมพันธ์ต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ พฤติกรรมดังกล่าวเป็นไปอย่างรวดเร็ว แม่นยำ

ผศ.ปราณี รามสุต (อ่างจากกฤษฎณา ศักดิ์ศรี 2530 : 310) กล่าวว่า ทักษะ คือ กระบวนการของพฤติกรรมในการทำกิจกรรมต่างๆอันเป็นผลมาจากการพัฒนาความสามารถของบุคคล ทำให้บุคคลทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งได้ อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ทักษะ คือ ความชำนาญในศิลปวิทยาการใดวิทยาการหนึ่ง ซึ่งเคยฝึกหัดและมีประสบการณ์มา สามารถแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่คล่องแคล่วอย่างมีประสิทธิภาพการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ทางสติปัญญา ทางสังคม ทางอารมณ์

3. ความหมายของกระบวนการคิด

ปัจจุบันเรื่อง การคิด และการสอนคิด เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ได้คุณภาพสูง ซึ่งขณะนี้ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจะเน้นในเรื่องการพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาทุกด้าน โดยเฉพาะการพัฒนาด้านสติปัญญา เนื่องจากเห็นผลชัดเจน ว่าการที่ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ จะได้รับการยอมรับ และได้รับโอกาสในเรื่องต่างๆที่ดีกว่าผู้ที่มีความรู้ความสามารถต่ำ

สุวิทย์ มูลคำ (กลยุทธ์ การสอนคิดแก้ปัญหา: 2545,15) ได้ให้ความหมายของ กระบวนการคิด ว่า กระบวนการคิด หมายถึง ความสามารถทางสมองในการขจัดสภาวะความไม่สมดุลที่เกิดขึ้น โดยพยายามปรับตัวเองและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลเคลื่อนกลับเข้าสู่สภาวะสมดุลหรือสภาวะที่เราคาดหวัง

เป็ยเจท์ (อ้างจากสุชา จันทรเอม 2536, 33) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการคิด โดยแบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็น 4 ระยะ คือ ระยะของการใช้ร่างกายและประสาทสัมผัส (0-2 ปี) ระยะของการเริ่มมีความคิด ความเข้าใจ (2-7 ปี) ระยะของการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (7-11ปี) และระยะของการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงนามธรรม (11-15 ปี) ซึ่งผู้ที่อยู่ในวัยนี้จัดอยู่ในระยะของการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม หากนักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการคิด หรือกระบวนการคิดอย่างถูกต้องเหมาะสมและต่อเนื่อง นักเรียนก็จะมีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหาอย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่กำลังมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างเป็นสุข เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

4. แนวคิดวิธีสอนแบบโมเดลชิปปา

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โมเดลชิปปา เป็นแนวคิดของทีศนา แชมมณี ที่กล่าวว่า ชิปปา (CIPPA) เป็นหลักการซึ่งสามารถนำไปเป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก “CIPPA” สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย อาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ CIPPA MODEL เป็นวิธีหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการแลกเปลี่ยนความรู้ การได้เคลื่อนไหวทางกาย การเรียนรู้กระบวนการต่าง ๆ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

การจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA MODEL มาจากแนวคิดหลัก 5 แนวคิด ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานในการจัดการศึกษา ได้แก่

1. แนวคิดการสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism)
2. แนวคิดเรื่องกระบวนการกลุ่มและการเรียนแบบร่วมมือ (Group Process and Cooperative Learning)
3. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้ (Learning Readiness)
4. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้กระบวนการ (Process Learning)
5. แนวคิดเกี่ยวกับการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

5. ความหมายของเทคนิควิธีสอนแบบซิปปา

ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ วิธีสอนโดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลซิปปา (CIPPA MODET) (ทีศนา เขมณี) รูปแบบการสอนแบบซิปปา หมายถึง กระบวนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความคิด และการตัดสินใจอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความรู้ ค้นพบความรู้ได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีบทบาทมากใน กิจกรรมการเรียนการสอน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6. ขั้นตอนการสอนแบบซิปปา

6.1. ขั้นการทบทวนความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นการสนทนาซักถามถึงกิจกรรมที่เคยเรียนรู้ หรือพื้น ความรู้ของนักเรียนในเรื่องที่จะดำเนินการสอน โดยการดึงความรู้ของผู้เรียนในเรื่องที่เรียนมา เพื่อ ช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน

6.2. ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่ ขั้นนี้เป็นการให้นักเรียนได้รู้จักแหล่งที่จะค้นหาความรู้ แสวงหาข้อมูลความรู้ใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่ มีจากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่างๆ ซึ่งครูอาจเตรียมมาให้ ผู้เรียน หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับ แหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนไปแสวงหาได้ เช่น แหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนไม่ว่าจะเป็นห้องสมุด สื่อเอกสาร มุมประสบการณ์ต่าง ๆ หรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เช่น ภูมิ ปัญญา สถานที่สำคัญในชุมชน เป็นต้น

6.3. ขั้นการศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ขั้นนี้เป็นขั้นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียน จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับข้อมูล/ความรู้ที่หาได้ ผู้เรียนต้อง สร้างความหมายของข้อมูล/ประสบการณ์ใหม่ๆ โดยใช้กระบวนการต่างๆ ด้วยตนเอง เช่น กระบวนการคิด และกระบวนการกลุ่มในการอภิปรายและสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลนั้น ซึ่งอาจจำเป็นต้องอาศัยการ เชื่อมโยงกับความรู้เดิม

6.4. ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ขั้นนี้เป็นขั้นกิจกรรมที่ผู้เรียนเมื่อได้เรียนรู้ แล้ว นำองค์ความรู้นั้นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยอาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ เพื่อสะท้อนความคิดของตนและได้รับประโยชน์จากความรู้ ความเข้าใจของผู้อื่นไปพร้อมๆ กัน

6.5. ขั้นการสรุปและจัดระเบียบความรู้ ขั้นนี้เป็นขั้นการสรุปความรู้ที่ได้รับทั้งหมด ทั้งความรู้เดิม และความรู้ใหม่ และจัดสิ่งที่เรียนรู้ให้เป็นระบบระเบียบเพื่อให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่ เรียนได้ง่าย เป็นกิจกรรม สรุปพร้อมกัน โดยสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้

6.6. ขั้นการแสดงผลงาน ขั้นนี้เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้าง ความรู้ของ ตนให้ผู้อื่นรับรู้ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนต่อยอดหรือตรวจสอบความเข้าใจของตน และ ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน ใช้ความคิดสร้างสรรค์

6.7. ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ ขั้นนี้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ ความเข้าใจ ของตนไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลายเพื่อเพิ่มความชำนาญ ความเข้าใจ ความสามารถนำความรู้ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และเพื่อแก้ปัญหาในสิ่งที่ต้องการคำตอบต่อไป

7. ประโยชน์ของเทคนิควิธีสอนแบบซิปปา

1. ผู้เรียนรู้จักการแสวงหาข้อมูล ข้อเท็จจริงจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเรียนรู้
2. ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดที่หลากหลาย เป็นประสบการณ์ที่จะนำไปใช้ได้ในการดำเนินชีวิต
3. ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับสมาชิกภายในกลุ่ม

8.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบโมเดลชิปปา พบว่านักเรียนมีผลการเรียนสูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เพราะที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบโมเดลชิปปา ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร.ชาญวิทย์ หาญรินทร์ 2555 พบว่า การสอนตามแนวคิดชิปปาไปใช้ในการสอนวิชาวรรณกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา พบว่า นักศึกษา มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีงานวิจัยที่สอดคล้องอีก คือ งานวิจัยของ **จินตนา คำเงิน และคณะ 2550 : 6** พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน หลังจากสอนโดยใช้วิธีสอนแบบชิปปาสูงกว่า ที่เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบปกติ งานวิจัยของ **भावดี บุตรน้ำเพชร** ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์ 2552 : พบว่า จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบชิปปาก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 20.11 คะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน เท่ากับ 30.33 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน งานวิจัยของ **นิตติญาพร ประเสริฐสังข์ (2545, หน้า 93)** ได้ทำการศึกษา การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องกลไกมนุษย์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปา ผลการวิจัยพบว่า การใช้รูปแบบการสอนแบบชิปปาเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงอย่างมากที่สุด ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาได้ลงมือปฏิบัติจริง งานวิจัยของ **อารีวัชรเวียงชัย (2551, หน้า 81)** ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมและทักษะทางสังคมการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้แบบชิปปาและกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบชิปปาสูงกว่ากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะทางสังคมการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนที่จัดการเรียนรู้จัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบชิปปา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 3

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปาโมเดล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินนิมิต อำเภอรัตนภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ในบทนี้เป็นการนำเสนอวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากร เครื่องมือในการวิจัย ขั้นตอนการ สร้างเครื่องมือ วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

- ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเนินนิมิต อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา จำนวน 34 คน ปีการศึกษา 2561

- กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่มีผลการสอบหลังเรียน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ไม่ถึง 50 % ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 13

เครื่องมือที่ใช้ประกอบในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา
2. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ
3. ใบความรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ
4. ใบงาน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ
5. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เครื่องมือตรวจสอบผล

1. ตรวจสอบข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ
2. ตรวจสอบใบงาน
3. แบบบันทึกคะแนนก่อนและหลังเรียน
4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำเครื่องมือในการวิจัย คือ เครื่องมือที่ใช้สำหรับพัฒนาทักษะกระบวนการคิดประกอบเทคนิคการสอนแบบชิปปา ประกอบด้วยแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ

- นำเครื่องมือและแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเนินนิมิตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
- นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบหลังเรียน ใบกิจกรรม ที่ผ่านการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมแล้วจัดทำเป็นฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เวลาเรียนนอกเวลาเรียนปกติ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมงหลังเลิกเรียน วันละ 1 ชั่วโมง ในเดือน กรกฎาคม 2561

วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล

- วิเคราะห์การเรียนรู้ทางการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ
- ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลซิปปา
- จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลซิปปา
- ทดสอบหลังแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลซิปปา
- วิเคราะห์หาค่าพัฒนาการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ค่าพัฒนา คะแนนหลังเรียนลบคะแนนก่อนเรียน
- ร้อยละของค่าพัฒนา $\frac{\text{คะแนนค่าพัฒนา}}{\text{หารด้วยคะแนนเต็ม}} \times \text{คูณด้วย } 100$

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- หาค่าร้อยละ(percentage) จากสูตร

$$\text{ร้อยละของจำนวนใด} = \frac{\text{ความถี่ของจำนวนนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

(กมล เอกไทยเจริญ และสุรพล วัฒนวิทยกิจ.2522 : .33)

- หาค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

(ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.2544 : 24)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปาโมเดล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินนิมิตร อำเภอรัตนภูมิ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ในบทนี้กล่าวถึง การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายข้อมูลจากการวิเคราะห์ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง โดยกล่าวถึงความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเรื่อง การศึกษาพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปาโมเดล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 16 ชั่วโมง โดยเริ่มใช้ในเดือนกรกฎาคม 2561 วันละ 1 ชั่วโมง หลังเลิกเรียนเวลา 15.30-16.30 น พบว่า

ผลการเรียนรู้ของนักเรียน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ มีการผลการเรียนสูงกว่า 50% ทั้งนี้เกิดจากการใช้ เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา ที่ซึ่งมุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการร่วมทำกิจกรรมและร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น มีความรู้สึกตื่นตัว มีความตั้งใจและผูกพันกับสิ่งที่ลงมือกระทำและทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้มีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ตามตารางข้างล่างนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบผลการเรียน

ตารางที่ 1 ผลการแสดงผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้

ที่	ชื่อ-นามสกุล	จำนวนนักเรียน N = 13 คน			
		ผลการพัฒนา			
		สอบก่อนเรียน	สอบหลังเรียน	ค่าพัฒนา	คิดเป็นร้อยละ
		10	10	X	
1	เด็กชายธีรภัทร์ ทองแกมแก้ว	3	8	5	50
2	เด็กชายธวัชชัย ทองแกมแก้ว	4	8	4	40
3	เด็กชายสันติภาพ วงศ์เดช	3	7	4	40
4	เด็กชายธนากร ศรีรัตน์	3	7	4	40
5	เด็กชายพสุธร ไชยงาม	3	8	5	50
6	เด็กชายธีรวิทย์ หนูปลอด	3	6	3	30
7	เด็กชายธนภัทร ไชยเสนาะ	2	7	5	50
8	เด็กชายสรวิชัย ด้วงมาก	3	7	4	40
9	เด็กชายกิตติทัศน์ วันสินชัย	2	7	5	50
10	เด็กชายธนะพล บุญรัตน์	2	7	5	50
11	เด็กชายทรงวุฒิ ปราบณรงค์	2	6	4	40
12	เด็กชายกฤษฎา พงษ์ชาติรี	2	6	4	40
13	เด็กชายณัฐวุฒิ เพ็ชรจำรัส	2	7	5	50
	คะแนนรวม X	34	91	57	570
	คะแนนเฉลี่ย X	2.66	13.00	4.38	43.85

จากตารางพบว่า การคำนวณหาค่าร้อยละ โดยการนำจำนวนคะแนนพัฒนาของแต่ละคนคูณด้วยหนึ่งร้อยหารด้วยคะแนนเต็ม ผลปรากฏว่า หลังจากที่นักเรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา แล้ว นักเรียนประชากรกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 13 คน มีผลการประเมินหลังเรียนมากกว่าร้อยละ 50 โดยมีค่าพัฒนาเฉลี่ยเพิ่มขึ้นทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีนักเรียนที่มีคะแนน ร้อยละ 50 จำนวน 6 คน ร้อยละ 40 จำนวน 6 คน ร้อยละ 30 จำนวน 1 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับค่าพัฒนาทางการเรียน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนนักเรียนที่มีค่าพัฒนาในแต่ละระดับ

จำนวนนักเรียนทั้งหมด	ระดับค่าพัฒนา	ค่าความแตกต่าง	จำนวนนักเรียนที่ได้	ร้อยละ
13 คน	คะแนนเฉลี่ยสูงสุด	5	6	46.15
	คะแนนเฉลี่ยสูง	4	6	46.15
	คะแนนระดับปานกลาง	3	1	7.69
	คะแนนระดับพอใช้	-	-	-
	คะแนนต่ำสุด	-	-	-

จากตารางที่ 2 คำนวณหาค่าร้อยละโดยการนำจำนวนนักเรียนที่มีค่าคะแนนความแตกต่างในแต่ละระดับของค่าพัฒนา ในแต่ละข้อคุณร้อยละหารจำนวนนักเรียนทั้งหมดปรากฏว่า หลังจากที่นักเรียนผ่านการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดโดยการสอนแบบโครงงานแล้ว นักเรียนทุกคนมีคะแนนการประเมินผลหลังเรียนมากกว่าร้อยละ 50 นักเรียนทุกคนมีค่าพัฒนามากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีนักเรียนที่มีค่าพัฒนาเฉลี่ยสูงสุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 นักเรียนที่มีค่าพัฒนาเฉลี่ยสูง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 นักเรียนที่มีค่าพัฒนาระดับปานกลาง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา

เรื่อง หลักธรรมของศาสนาต่างๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 3 ตารางแสดงร้อยละของระดับความพึงพอใจโดยนักเรียน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1	เนื้อหา มีประโยชน์ ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	10	3	-	-	-
2	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาเพิ่มขึ้น	9	4	-	-	-
3	นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการทำกิจกรรมและการแสวงหาความรู้	11	2	-	-	-
4	นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการทำกิจกรรม	12	1	-	-	-
5	นักเรียนมีความประทับใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนโดย วิธีการเรียนรู้แบบแบบโมเดลชิปปา	12	1	-	-	-
	รวม	54	11	-	-	-
	ร้อยละ	83.07	16.92	-	-	-

สรุปผลความพึงพอใจ จากตารางพบว่า

จากตารางที่ 3 ผลจากการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมของศาสนาต่างๆ โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยนักเรียนจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 83.07 และแยกเป็นด้านต่างๆได้ผลการประเมินดังนี้

1. นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อเนื้อหา มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ร้อยละ 76.92
2. นักเรียนมีความพึงพอใจ ด้านนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาเพิ่มขึ้น ร้อยละ 62.23
3. นักเรียนมีความพึงพอใจ ด้านนักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการทำกิจกรรมและการแสวงหาความรู้ร้อยละ 84.62
4. นักเรียนมีความพึงพอใจ นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการทำกิจกรรม ร้อยละ 92.31
5. นักเรียนมีความพึงพอใจ ด้านนักเรียนมีความประทับใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้แบบโมเดลชิปปา ร้อยละ 92.31

ตารางที่ 4 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา เรื่อง หลักธรรมของศาสนาต่างๆ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น					ค่าเฉลี่ย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
		5	4	3	2	1	
1	เนื้อหาที่มีประโยชน์ ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	10	3	-	-	-	4.77
2	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาเพิ่มขึ้น	9	4	-	-	-	4.70
3	นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการทำกิจกรรมและการแสวงหาความรู้	11	2	-	-	-	4.85
4	นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการทำกิจกรรม	12	1	-	-	-	4.92
5	นักเรียนมีความประทับใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนโดย วิธีการเรียนรู้แบบแบบโมเดลชิปปา	12	1	-	-	-	4.92
รวมค่าเฉลี่ย							4.15

สรุปผลความพึงพอใจ จากตารางพบว่า

ผลจากการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมของศาสนาต่างๆ โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยนักเรียน จำนวน 13 คน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 4.15 โดยเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้

1. นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อเนื้อหาที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน 4.77
2. นักเรียนมีความพึงพอใจ ด้านนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาเพิ่มขึ้น 4.70
3. นักเรียนมีความพึงพอใจ ด้านนักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการทำกิจกรรมและการแสวงหาความรู้ 4.85
4. นักเรียนมีความพึงพอใจ นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการทำกิจกรรม 4.92
5. นักเรียนมีความพึงพอใจ ด้านนักเรียนมีความประทับใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีการเรียนรู้ แบบโมเดลชิปปา 4.92

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปาโมเดล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินนิมิต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ในบทนี้ บทนี้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังกล่าว

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งพัฒนาทักษะกระบวนการคิดของ นักเรียนที่มีผลการสอบหลังเรียน เรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ไม่ถึง 50 % ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเนินนิมิต ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 13 คน โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปาโมเดล

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ชุด ซึ่งแบบทดสอบดังกล่าวดังกล่าว เน้นการให้นักเรียนใช้กระบวนการการคิด แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปาโมเดล ใ้ความรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ

ในงาน เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัย วิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ โดยวิเคราะห์คำนวณหาค่าพัฒนาทักษะกระบวนการคิดในการเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทราบอัตราร้อยละของผลการพัฒนา หลังการเรียนโดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปาโมเดล

สรุปผลการวิจัย

หลังจากที่นักเรียนผ่านการพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลชิปปาโมเดล แล้ว นักเรียนทุกคนมีคะแนนการประเมินผลหลังเรียนมากกว่าร้อยละ 50 นักเรียนทุกคนมีค่าพัฒนามากขึ้นคิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีนักเรียนที่มีคะแนน ร้อยละ 50 จำนวน 2 คน ร้อยละ 40 จำนวน 10 คน ร้อยละ 30 จำนวน 1 คน

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาวิธีการพัฒนาผลการเรียนรู้ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินนิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สงขลา เขต 2 มี มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปราย ดังนี้

จากการจัดประสบการณ์ทางการเรียน สาระที่ 1 ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม หน่วยที่ 2 หลักธรรมนำความสุข หน่วยย่อยที่ 8 เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านเนินนิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 มุ่งให้นักเรียนพัฒนาตนเองให้มีทักษะกระบวนการคิด ส่งเสริมให้ นักเรียนมีความกล้าแสดงออก และส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาผลการเรียนรู้การเรียนรู้ให้ดีขึ้น ปรากฏว่า มีนักเรียนจำนวน 13 คน ที่มีผลการเรียนไม่ถึงร้อยละ 50 โดยการวัดผลระหว่างเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมี ความคิดที่จะพัฒนา นักเรียนกลุ่มนี้ให้มีผลการเรียนที่ดีขึ้นและผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 จึงได้ค้นหาสาเหตุ ที่มาพัฒนา ซึ่งพบว่า สาเหตุที่นักเรียนทั้ง 13 คน มีผลการเรียนไม่ถึงร้อยละ 50 จะต้องได้รับการ พัฒนาการเรียนรู้ นั้น อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่ถนัดในการคิดหรือคิดช้า จึงทำให้ไม่เข้าใจในเนื้อหาบาง ตอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียนที่มีผลการเรียนไม่ถึงร้อยละ 50 โดยนำ เทคนิควิธีสอนแบบโมเดลซิปปาโมเดล เข้ามาช่วยในการพัฒนาทักษะกระบวนการคิด เพื่อให้นักเรียนเกิด ความรู้ความเข้าใจกับเนื้อหามากยิ่งขึ้น การเรียนการสอนนี้ ใช้เวลาในชั่วโมงเรียนเสริมหลังเลิกเรียน สัปดาห์ละ 3 ครั้ง โดยไม่บังคับและให้อิสระแก่ผู้เรียน ในการศึกษาสำรวจข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎี ของ ธอร์นไดค์ (E.L. Thondike) (อ้างจากกฤษณา ศักดิ์ศรี 465 : 2533) กล่าวว่า การเรียนรู้ของคนเรามักจะศึกษาสถานการณ์ที่เป็นปัญหาเสียก่อน และเลือกมองหาพฤติกรรมที่คิดว่าน่าจะแก้ปัญหา นั้นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ วัย ความสามารถ ของผู้เรียน และความพร้อม

จากการวิจัยพบว่านักเรียนมีพัฒนาสูงขึ้นเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิควิธีสอน แบบโมเดลซิปปาโมเดล ให้อิสระทางความคิด นักเรียนกล้าคิด สามารถวิเคราะห์เนื้อหาต่างๆได้ลึกซึ้ง ยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยไม่ได้เร่งรัดในเรื่องของเวลาซึ่งได้ให้อิสระในการศึกษาและฝึกฝนในแต่ละชุดฝึก ส่วนนักเรียนที่มีค่าพัฒนาไม่ถึงเกณฑ์ร้อยละ 50 เป็นเพราะนักเรียนอ่านหนังสือไม่ค่อยชำนาญ นอกจากนั้นค่อนข้างจะคิดช้ากว่าปกติและไม่กล้าคิด ขาดความมั่นใจ ในการคิดวิเคราะห์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ โดยใช้เทคนิควิธีสอน แบบโมเดลซิปปาโมเดล ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียน บ้านเนินนิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 2 พอสรุปข้อเสนอแนะเพื่อ พัฒนานักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ได้ดังนี้

1. ควรนำเทคนิควิธีสอนแบบโมเดลซิปปาโมเดล ไปใช้ในกลุ่มสาระอื่นๆ หรือระดับชั้นอื่นด้วย
2. ควรนำเทคนิควิธีสอนแบบโมเดลซิปปาโมเดล ไปใช้ทดลองสอนร่วมกับนักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในระดับปานกลาง เพื่อให้พัฒนาผลการเรียนรู้ให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลการเรียนรู้ของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1 ทั้งนี้เพื่อสร้างเสริมทักษะทางการเรียนให้สูงขึ้น

แหล่งที่มาและอ้างอิง

จินตนา คำเงิน และคณะ (2550) รายงานการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการบวก ลบจำนวนเต็ม โดยใช้วิธีสอนแบบซิปปา (CIPPA)
กับวิธีสอนแบบปกติ

ชาญวิทย์ หาญรินทร์ 2555. รายงานวิจัยการเรียนการสอนรายวิชาวัตกรรมการและเทคโนโลยีสารสนเทศทาง
การศึกษาตามแนวคิดซิปปาสำหรับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม
ณัฐมาน สุพล. (2555-2556). รายงานการวิจัย รูปแบบการเรียนการสอนแบบโมเดลซิปปา ที่มีผลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติทางวิทยาศาสตร์ รายวิชาระบบฐานข้อมูล (รศ. 231) :
มหาวิทยาลัยพายัพ

ทิตนา แคมมณี. (2542). การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลซิปปา (CIPPA
Model). กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

อักษรเจริญทัศน์ อจท. บริษัทจำกัด และศึกษาค้นคว้าจาก www.aksorn.com

ภาคผนวก

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ

โดยใช้วิธีสอน แบบโมเดลซิปปา (Cippa Modet)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา(ส 16101)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ภาคเรียนที่ 1

เวลา 6 ชั่วโมง

ผู้สอน นางนิตยา วิทย์ผดุง โรงเรียนบ้านเนินนิมิตร สพป สงขลา เขต 2

ใช้สอนเมื่อ.....

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ ย่อมทำให้การดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้องและมี
ความสุข

2. มาตรฐาน /ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 มาตรฐาน ส 1.1 รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือ
ศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตาม
หลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

2.2 ตัวชี้วัด ป.6/8 อธิบายหลักธรรมของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป

2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) วิเคราะห์การกระทำที่สอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือได้
- 2) วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ
  - ศาสนาอิสลาม : หลักศรัทธา, หลักปฏิบัติ, หลักจริยธรรม
  - คริสต์ศาสนา : บัญญัติ 10 ประการ

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- 1) หลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
- 2) หลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการแปลความ
- 4) ทักษะการระบุ
- 5) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 1) มีวินัย
- 2) ใฝ่เรียนรู้
- 3) มุ่งมั่นในการทำงาน

6. กิจกรรมการเรียนรู้

** ชั่วโมงที่ 1-2

*นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ให้นักเรียนทบทวนความรู้จากที่เคยมีความรู้มา โดยมีกติกาต้องยกมือก่อนตอบ
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามข้อความในแถบประโยคที่ครูนำมาแสดงหน้าชั้นเรียนพร้อมกัน แล้วให้นักเรียนบอกความหมายของแถบประโยคตามลำดับ ดังนี้

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม

4. ครูอธิบายให้นักเรียนทราบว่า ความเชื่อในเรื่องของกรรม หรือผลของการกระทำ เป็นส่วนหนึ่งของหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา

*****คำถามกระตุ้นความคิด

-นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ กับข้อความในแถบประโยคนี้

5. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

1. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามสามารถ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน แล้วให้สมาชิกแต่ละคนเลือกหมายเลขประจำตัวเป็นหมายเลข 1-4
2. ครูแจ้งกติกาว่า ห้ามสมาชิกคนใดออกจากกลุ่มจนกว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง ถ้าคนใดสงสัยไม่เข้าใจเรื่องใด จะต้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่ม
3. ให้นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษาความรู้จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ และทำงาน ร่วมกันตาม ประเด็นในใบงานที่ครูกำหนดให้ ดังนั้นกลุ่มหมายเลข 1 ก็จะนั่งรวมกัน 4 คน หมายเลข 2 หมายเลข 3 หมายเลข 4 ต่างก็ไปนั่งรวมกัน กลุ่มละ 4 คน ในกรณีนี้นักเรียนในห้องนั้นมีจำนวนมาก อาจเพิ่มจำนวนคนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม

4. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาหาความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา จาก หนังสือ เรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ในหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้

- กลุ่มหมายเลข 1 ศึกษาความรู้และสรุปสาระสำคัญของหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เรื่อง พระรัตนตรัย
- กลุ่มหมายเลข 2 ศึกษาความรู้และสรุปสาระสำคัญของหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เรื่อง ไตรสิกขา
- กลุ่มหมายเลข 3 ศึกษาความรู้และสรุปสาระสำคัญของหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เรื่อง โอวาท 3
- กลุ่มหมายเลข 4 ศึกษาความรู้และสรุปสาระสำคัญของหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต

5. แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนที่เรียกว่ากลุ่มบ้าน แล้วผลัดกันอภิปราย เพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามาหรือตามที่ได้ร่วมกันตอบคำถามตามหัวข้อในใบงานที่ครูกำหนด โดย เริ่มจากหมายเลข 1-4 ตามลำดับ หรืออาจจะให้ถ่ายทอดความรู้ตามความสมัครใจโดยไม่ต้องเรียงตามหมายเลขก็ได้

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม (ชั่วโมงที่ 12)

1. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

*****คำถามกระตุ้นความคิด

-นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญหลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา มีอะไรบ้าง และมีความสำคัญอย่างไร

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา มาเขียนเป็นแผนผังความคิดหรือเรียงเรียงเป็นเรียงความ หรือบทความ ตามความสนใจของสมาชิกแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

สมาชิกแต่ละกลุ่มส่งผลงานต่อครูผู้สอน แล้วครูคัดเลือกผลงานที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีให้นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน หรือนำผลงาน มาจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียนตามเวลาที่เหมาะสม แล้วบันทึกความรู้

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

*****คำถามกระตุ้นความคิด

- นักเรียนนำข้อคิดจากการศึกษาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา ไปปฏิบัติอย่างไรบ้าง
- นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

** ชั่วโมงที่ 3-4

*นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ให้นักเรียนทบทวนความรู้จากที่ได้มีความรู้จากชั่วโมงที่แล้ว เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กันในประเด็นที่ได้ศึกษา โดยมีกติกาต้องยกมือก่อนตอบ

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูยกตัวอย่างคำสอนของศาสนาอื่นๆ และเชื่อมโยงความเข้าใจในหมายของคำสอน เหล่านั้น ให้แก่นักเรียน เพื่อนำแบบอย่างไปปฏิบัติได้อย่างมีความสุข

*****คำถามกระตุ้นความคิด

-นักเรียนยกตัวอย่างคำสอนของศาสนาอื่นๆ ที่นักเรียนรู้จัก และบอกความหมายของคำสอน

เหล่านั้นโดยสังเขป

4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามสามารถ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน แล้วให้สมาชิกแต่ละคน เลือกลำดับเลขประจำตัวเป็นหมายเลข 1-4

2. ครูแจ้งกติกาว่า ห้ามสมาชิกคนใดออกจากกลุ่มจนกว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง ถ้าคนใดสงสัยไม่เข้าใจเรื่องใด จะต้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่ม

3. ให้นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษาความรู้จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ และทำงาน ร่วมกันตามประเด็นในใบงานที่ครูกำหนดให้ ดังนั้นกลุ่มหมายเลข 1 ก็จะมีทั้งรวมกัน 4 คน หมายเลข 2 หมายเลข 3 หมายเลข 4 ต่างก็ไปนั่งรวมกัน กลุ่มละ 4 คน ในกรณีนี้นักเรียนในห้องนั้นมีจำนวนมากอาจเพิ่มจำนวนคนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาหาความรู้เรื่อง **หลักธรรมของศาสนาที่ฉันนับถือ** จากหนังสือ เรียนหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ในหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้

- กลุ่มหมายเลข 1 ศึกษาและสรุปความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์
- กลุ่มหมายเลข 2 ศึกษาและสรุปความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม
- กลุ่มหมายเลข 3 ศึกษาและสรุปความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
- กลุ่มหมายเลข 4 ศึกษาและสรุปความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิก

5. แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนที่เรียกว่ากลุ่มบ้าน แล้วผลัดกันอภิปรายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามาหรือตามที่ตนได้ร่วมกันตอบคำถามตามหัวข้อในใบงานที่ครูกำหนดโดยเริ่มจากหมายเลข 1-4 ตามลำดับ หรืออาจจะให้ถ่ายทอดความรู้ตามความสมัครใจโดยไม่ต้องเรียงตามหมายเลขก็ได้

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

*****คำถามกระตุ้นความคิด

-นักเรียนได้ข้อคิดสำคัญจากการศึกษาหลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่างๆ อะไรบ้าง และมี
ความสำคัญต่อตนเองอย่างไร

2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่างๆ มาเขียนเป็นแผนผัง
ความคิด หรือเรียบเรียงเป็นเรียงความ หรือบทความ หรือแผ่นพับ ตามความสนใจของสมาชิกแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

สมาชิกแต่ละกลุ่มส่งผลงานต่อครูผู้สอน แล้วครูคัดเลือกผลงานที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีให้นำเสนอ
ผลงานหน้าชั้นเรียน หรือนำผลงาน มาจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียนตามเวลาที่เหมาะสม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

*****คำถามกระตุ้นความคิด

-ถ้านักเรียนมีปัญหา สามารถใช้หลักธรรมใดในการแก้ปัญหาได้บ้าง พร้อมยกตัวอย่าง

** ชั่วโมงที่ 5-6

*นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ความสำคัญของหลักธรรมและบอกประโยชน์ของการปฏิบัติตนตาม
หลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กันในประเด็นที่ได้ศึกษา
2. ครูแจ้งตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงความสำคัญของหลักธรรมและบอกประโยชน์ของการปฏิบัติตนตาม
หลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเพื่อเพิ่มความเข้าใจในคำสำคัญของหลักธรรมเหล่านั้นให้แก่
นักเรียนเพื่อนำแบบอย่างไปปฏิบัติได้อย่างมีความสุข

*****คำถามกระตุ้นความคิด

-นักเรียนคิดว่าการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือให้อะไรแก่ผู้ปฏิบัติบ้าง

4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

1. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน คละกันตามสามารถ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน แล้วให้สมาชิกแต่ละคน
เลือกหมายเลขประจำตัวเป็นหมายเลข 1-5
2. ครูแจ้งกติกาว่า ห้ามสมาชิกคนใดออกจากกลุ่มจนกว่าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จสิ้นลง ถ้าคน
ใดสงสัยไม่เข้าใจเรื่องใด จะต้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อนในกลุ่ม
3. ให้นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษา

ความรู้จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ และทำงานร่วมกันตามประเด็นในใบงานที่ครูกำหนดให้ ดังนั้นกลุ่มหมายเลข 1 ก็จะนั่งรวมกัน 5 คน หมายเลข 2 หมายเลข 3 หมายเลข 4 หมายเลข 5 ต่างก็ไปนั่งรวมกัน กลุ่มละ 5 คน ในกรณีที่นักเรียนในห้องนั้นมีจำนวนมากอาจเพิ่มจำนวนคนในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม

4. นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาหาความรู้เรื่อง **หลักธรรมของศาสนาต่างๆ** จากหนังสือเรียนหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ในหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้
  - กลุ่มหมายเลข 1 ศึกษาและสรุปความรู้และอธิบาย เรื่อง อริยสัจ 4 ของพระพุทธศาสนา
  - กลุ่มหมายเลข 2 ศึกษาและสรุปความรู้และอธิบาย เรื่อง หลักศรัทธา ของศาสนาอิสลาม
  - กลุ่มหมายเลข 3 ศึกษาและสรุปความรู้และอธิบาย เรื่อง บัญญัติ 10 ประการ ของศาสนาคริสต์
  - กลุ่มหมายเลข 4 ศึกษาและสรุปความรู้และอธิบาย เรื่อง หลักอาศรม 4 ของศาสนาพราหมณ์ -ฮินดู
  - กลุ่มหมายเลข 5 ศึกษาและสรุปความรู้และอธิบาย เรื่อง สัจจะ ของศาสนาสิกข์
5. แล้วบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนที่เรียกว่ากลุ่มบ้าน แล้วผลัดกันอภิปรายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามาหรือตามที่ตนได้ร่วมกันตอบคำถามตามหัวข้อในใบงานที่ครูกำหนด โดยเริ่มจากหมายเลข 1-5 ตามลำดับ หรืออาจจะให้ถ่ายทอดความรู้ตามความสนใจโดยไม่ต้องเรียงตามหมายเลขก็ได้

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

*******คำถามกระตุ้นความคิด**

- นักเรียนได้ข้อคิดจากการศึกษาหลักธรรมของศาสนาต่างๆ อะไรบ้าง และมีความสำคัญต่อตนเองอย่างไร
2. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง หลักธรรมของศาสนาต่างๆ มาเขียนเป็นแผนผังความคิดหรือเรียงเรียงเป็นเรียงความ หรือบทความ หรือแผ่นพับ ตามความสนใจของสมาชิกแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

สมาชิกแต่ละกลุ่มส่งผลงานต่อครูผู้สอน แล้วครูคัดเลือกผลงานที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีให้นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน หรือนำผลงาน มาจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียนตามเวลาที่เหมาะสม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

*****คำถามกระตุ้นความคิด

-ถ้านักเรียนมีปัญหา สามารถใช้หลักธรรมใดในการแก้ปัญหาได้บ้าง พร้อมยกตัวอย่าง

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษาฯ ป.6
- 2) บัตรภาพ การปฏิบัติตนตามหลักคำสอนหรือพิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ
- 3) แดบประโยค
- 4) แบบบันทึกความรู้ เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา
- 5) ใบงาน เรื่อง ประวัติศาสดา
- 6) ใบงาน เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่างๆ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) พระสงฆ์ / อีหาม่า
- 4) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ

www.thaidhammajak.com/webboard/detail.php?question

www.kalyanamitra.org/chadok/mixchadok/mixchadok.html

เฉลยข้อสอบก่อนเรียน เรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ

ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
เฉลย	ข	ข	ค	ก	ค	ข	ง	ข	ข	ค

เฉลยข้อสอบหลังเรียน เรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ

ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
เฉลย	ค	ข	ข	ง	ข	ค	ก	ค	ข	ข

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาจะเกิดผลอย่างไร ?

- ก. ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม
- ข. ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ
- ค. ช่วยให้หลุดพ้นจากความทุกข์
- ง. เป็นที่พึงพากับคนทั่วไป

2. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ?

- ก. ชวนเชื่อให้คนนับถือศาสนา
- ข. ชักชวนให้ปฏิบัติดี
- ค. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- ง. นำรายได้บำรุงศาสนา

3. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของศาสนพิธี ?

- ก. เป็นยาอายุวัฒนะ
- ข. การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ค. ส่งเสริมให้ศาสนามีความมั่นคง
- ง. เพื่อผลทางด้านจิตใจ

4. ข้อใดไม่ใช่หลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม ?

- ก. ศรัทธาในความรักต่อเพื่อนมนุษย์
- ข. ศรัทธาในบรรดาศาสนทูต
- ค. ศรัทธาในวันพิพากษา
- ง. ศรัทธาในพระเจ้า

5. หลักปฏิบัติทางศาสนาอิสลามในข้อใดที่เป็นการแสดงความเคารพต่อพระเจ้าทั้งกายและใจ ?

- ก. การถือศีลอด
- ข. การปฏิบัติตนตามหลักคำสอน
- ค. การละหมาด
- ง. การประกอบพิธีฮัจญ์

6. จุดประสงค์ที่สำคัญในการถือศีลอดในศาสนาอิสลามคือข้อใด ?

- ก. มีความเสียสละ
- ข. มีความอดทน
- ค. มีความเข้มแข็ง
- ง. มีความสงบ

7. หลักธรรมของศาสนาคริสต์มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ปฏิบัติได้รับผลอย่างไร ?

- ก. บังคับจิตใจแน่วแน่วันวันไหว
- ข. เกิดความเฉลียวฉลาดรอบคอบ
- ค. ยินดีในพระเจ้าเพียงองค์เดียว
- ง. ได้หนทางแห่งความสุขที่แท้จริง

8. หลักธรรมของศาสนาคริสต์ เน้นข้อใด เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ?

- ก. การหลุดพ้น
- ข. ความรัก
- ค. ความศรัทธา
- ง. สัจธรรม

9. ข้อใดเป็นความหมายของ ปัญญาพละ

- ก. กำลังความรัก
- ข. กำลังปัญญา
- ค. กำลังความเพียร
- ง. กำลังการสงเคราะห์

10. ข้อใดเป็นคัมภีร์สำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

- ก. คัมภีร์ไบเบิล
- ข. พระไตรปิฎก
- ค. คัมภีร์พระเวท
- ง. คัมภีร์อัลกุรอาน

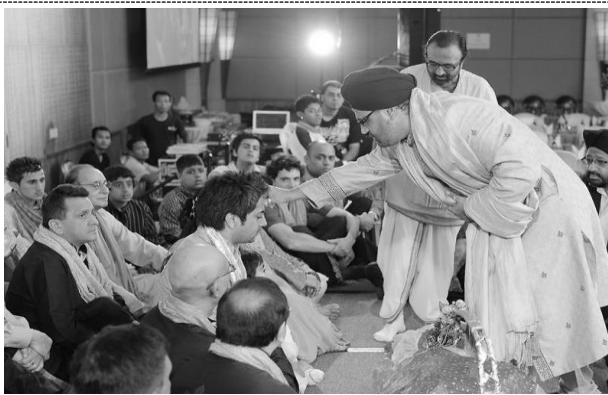
บัตรภาพ การปฏิบัติตนตามหลักคำสอนหรือพิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ

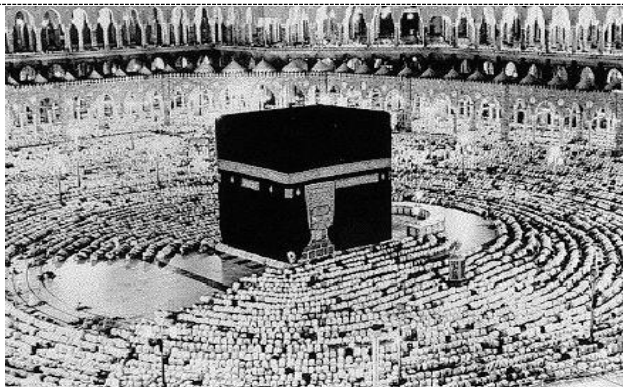
ภาพการรับศีลมหาสนิท

ภาพการประกอบพิธีพราหมณ์ในงานมงคลต่างๆ

ภาพพิธีแต่งงานของศาสนาอิสลาม

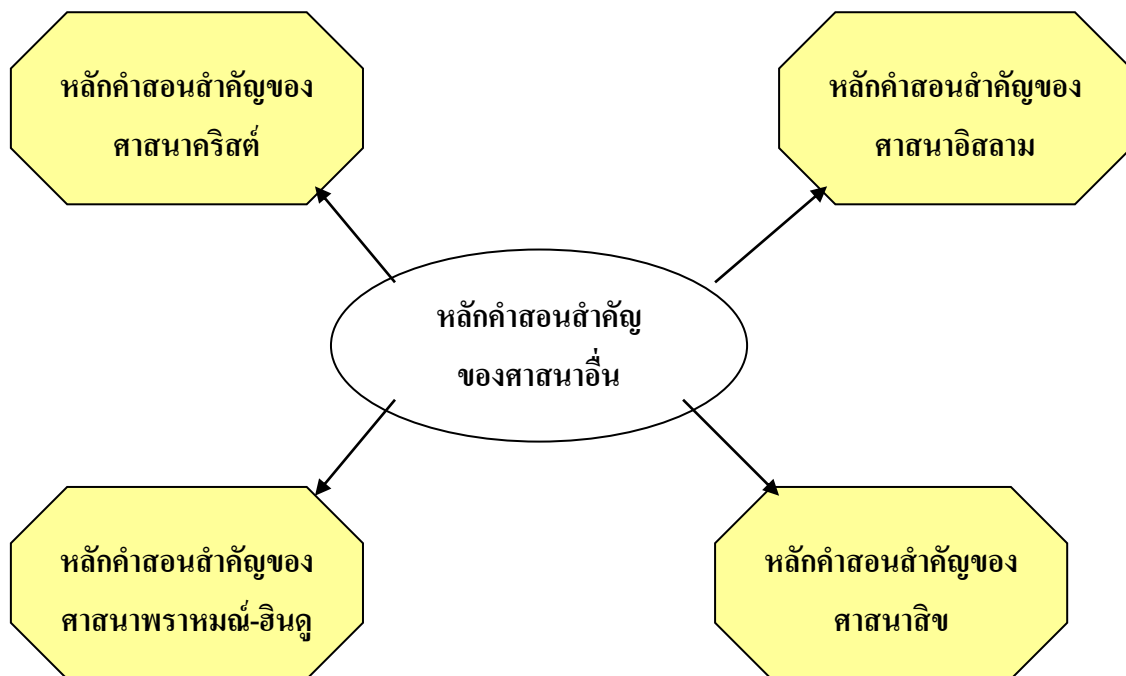

ภาพการประกอบพิธีฮัจญ์

ใบงาน แสดงหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำแผนผังความคิด แสดงหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น โดย
ให้ ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนดให้ 31

- 1) การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์
- 2) การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม
- 3) การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
- 4) การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิก

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)
แบบประเมินแผนผังความคิด แสดงหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		3	2	1
1	การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์			
2	การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม			
3	การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู			
4	การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาซิกข์			
รวม				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ดี = 3
 พอใช้ = 2
 ปรับปรุง = 1

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

ใบงาน เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาต่างๆ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาอื่น แล้วขีด ✓ ลงในช่องชื่อศาสนาที่มีความสอดคล้องกับข้อความดังกล่าว

ข้อความ	ศาสนาต่างๆ			
	ศาสนา คริสต์	ศาสนา อิสลาม	ศาสนา พราหมณ์ฮินดู	ศาสนา ลัทธิ
1. กรรม ปัญญา มหาปิติ พละ สัจจะ				
2. การบริจาคนกขะกาด เป็นการขัดเกลาจิตใจให้สะอาด ลด ความเห็นแก่ตัว				
3. หลักความรักระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า ความรักระหว่างมนุษย์ กับมนุษย์				
4. ความไม่โกรธ เอาชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ มีความ อดทน เรียกว่า อโภธะ				
5. พระบิดา พระบุตร พระจิต				
6. ขั้นตอนการดำเนินชีวิตตามหลักอภิศรม 4 มี 4 ขั้นตอน คือ พรหมจารี คฤหัสถ์ วานปรสัถ์ สันนยาสิ				
7. บัญญัติ 10 ประการ ข้อ 8 กำหนดว่า อย่าพูดเท็จ				
8. การบรรลุจุดหมายของชีวิต คือ โมกษะ				
9. การถือศีลอด เป็นการกำจัดอบายมุขด้วยการหยุดการกิน การดื่ม การเสพ ความสัมพันธ์ทางเพศ				
10. การประกอบพิธีฮัจญ์ เป็นขั้นตอนหนึ่งในการทำลายระบบ ชนชั้น				

ชื่อ-นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น ป. 6

ใบงาน เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาต่างๆ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความเกี่ยวกับหลักธรรมของศาสนาอื่น แล้วขีด ✓ ลงในช่องชื่อศาสนาที่มีความสอดคล้องกับข้อความดังกล่าว

ข้อความ	ศาสนาต่างๆ			
	ศาสนาคริสต์	ศาสนาอิสลาม	ศาสนาพราหมณ์ฮินดู	ศาสนาสิข
1. กรรม ปัญญา มหาปิติ พละ สัจจะ				✓
2. การบริจาคนกษะกาด เป็นการขัดเกลาจิตใจให้สะอาด ลดความเห็นแก่ตัว		✓		
3. หลักความรักระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า ความรักระหว่างมนุษย์กับมนุษย์	✓			
4. ความไม่โกรธ เอาชนะความโกรธด้วยความไม่โกรธ มีความอดทน เรียกว่า อโภธะ			✓	
5. พระบิดา พระบุตร พระจิต	✓			
6. ขั้นตอนการดำเนินชีวิตตามหลักอาศรม 4 มี 4 ขั้นตอน คือ พรหมจารี คฤหัสถ์ วานปรสัถ์ สันนยาสี			✓	
7. บัญญัติ 10 ประการ ข้อ 8 กำหนดว่า อย่าพูดเท็จ	✓			
8. การบรรลุจุดหมายของชีวิต คือ โมกษะ			✓	
9. การถือศีลอด เป็นการกำจัดอบายมุขด้วยการหยุดการกิน การดื่ม การเสพ ความสัมพันธ์ทางเพศ		✓		
10. การประกอบพิธีฮัจญ์ เป็นขั้นตอนหนึ่งในการทำลาयरระบบชนชั้น		✓		

แบบทดสอบหลังเรียน
เรื่องหลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดเป็นคัมภีร์สำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
  - ก. คัมภีร์ไบเบิล
  - ข. พระไตรปิฎก
  - ค. คัมภีร์พระเวท
  - ง. คัมภีร์อัลกุรอาน

2. ข้อใดเป็นความหมายของ ปัญญาพละ
  - ก. กำลังความรัก
  - ข. กำลังปัญญา
  - ค. กำลังความเพียร
  - ง. กำลังการสงเคราะห์

3. หลักธรรมของศาสนาคริสต์ เน้นข้อใด เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ?
  - ก. การหลุดพ้น
  - ข. ความรัก
  - ค. ความศรัทธา
  - ง. สัจธรรม

4. หลักธรรมของศาสนาคริสต์มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ปฏิบัติได้รับผลอย่างไร ?
  - ก. บังคับจิตใจแน่วแน่ไม่หวั่นไหว
  - ข. เกิดความเฉลียวฉลาดรอบคอบ
  - ค. ยินดีในพระเจ้าเพียงองค์เดียว
  - ง. ได้หนทางแห่งความสุขที่แท้จริง

5. จุดประสงค์ที่สำคัญในการถือศีลอดในศาสนาอิสลามคือข้อใด ?
  - ก. มีความเสียสละ
  - ข. มีความอดทน
  - ค. มีความเข้มแข็ง
  - ง. มีความสงบ

6. การปฏิบัติตนตามหลักคำสอนของศาสนาจะเกิดผลอย่างไร ?

- ก. ได้รับการยอมรับจากคนในสังคม
- ข. ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ
- ค. ช่วยให้หลุดพ้นจากความทุกข์
- ง. เป็นที่พึ่งพากับคนทั่วไป

7. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ?

- ก. ชวนเชื่อให้คนนับถือศาสนา
- ข. ชักชวนให้ปฏิบัติดี
- ค. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
- ง. นำรายได้บำรุงศาสนา

8. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของศาสนพิธี ?

- ก. เป็นยาอายุวัฒนะ
- ข. การนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- ค. ส่งเสริมให้ศาสนามีความมั่นคง
- ง. เพื่อผลทางด้านจิตใจ

9 ข้อใดไม่ใช่หลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม ?

- ก. ศรัทธาในความรักต่อเพื่อนมนุษย์
- ข. ศรัทธาในบรรดาศาสนทูต
- ค. ศรัทธาในวันพิพากษา
- ง. ศรัทธาในพระเจ้า

10 หลักปฏิบัติทางศาสนาอิสลามในข้อใดที่เป็นการแสดงความเคารพต่อพระเจ้าทั้งกายและใจ ?

- ก. การถือศีลอด
- ข. การปฏิบัติตนตามหลักคำสอน
- ค. การละหมาด
- ง. การประกอบพิธีฮัจญ์

